

meg vagyok győződve arról, hogy mind azt, a mi ott czélszerűnek és gyakorlatiasnak bizonyult be, a viszonyok kellő tekintetbe vételével nálunk is alkalmazni lehet.

Végre el nem mulaszthatom mindenkinek, a ki csak szeretét teheti a Schwarzwald beutazását tanácsolni; bizonyára szép tapasztalással meggazdagodva és tökéletesen kielégítve fog onnét hazájába visszatérni. Arról is biztosíthatom: hogy mint magyar mindenütt szíves fogadtatásban fog részesülni

Igló XVI szepesi város erdőségeinek rövid leírása.

Az iglói erdőterület nagysága 13163,13 cat. hold, mely két pagonyra, és ezek három gazdasági részre (üzemtestre) osztva van, úgy hogy az első részre 5897,36 eth.
a második részre 2494,16 „
és a harmadik részre 4771,61 „
esik.

Az első rész egy pagonyt, — a második és harmadik ismét egy pagonyt képez. Az elsőt, az úgy nevezett előpagonyt, egy erdőbíró, a másodikat, a hátsó pagonyt pedig egy erdész kezeli. — Az erdőbíró keze alatt 5, az erdész keze alatt pedig 6 erdőkerülő végezi az erdővédelmi és őri szolgálatot. A talaj leggnagyobb része agyagpala és keselykő; az elő-pagonyban a mészke is előjő helyenként. Az égalj a magaslatokon zordon, de a völgyekben sem nevezhető enyhének, úgy hogy almán kívül más gyümölcs nem igen, vagy csak ritkán található.

Az átlagos évi hőmérsék 5,5° R. Forrásokban az erdőség igen gazdag; ezt a fák által való beárnyalásnak lehet köszönni.

Uralgó fanem a lúcz helyenként a jegenye és erdeifenyővel

meg a bükkal elegendes állabokat képezvén. Az elő-pagonyban legtöbb jegenyefenyő található, mert itt a talaj jobb, és az égalj enyhébb; mindazáltal e fánem és az erdeifenyő egyáltalában nagyon ki van pusztulva.

Ezen veszteséget a mostani szép fiatalosok — Simenszky Ferencz erdőbíró úr gondnoksága alatt ültetve — néhány évtized lefolyásával helyre pótolják.

A 3500'-nyi magaslatokon a jegenyefenyő már nem jön elő, még a lúcz is nagyobbára törpe növésű és göcsös; ez a rossz termőhelynek és védtelen fekvésnek tulajdonítható. Ily helyeken a 80—90 éves lúcz legföljebb 50—60' magassággal bír. A juhar, szil és vörösfenyő csak szórványosan jönnek elő.

A vágásforgás 100 évre határozott, miután legtöbbszörre nagyobb méretű műfa termelésre van irányozva a gazdaság.

Az üzem mód tarvágásos szálerdő kézből való felújítással.

A vágások az uralkodó széllel (éjszak nyugat) ellenkező irányban vitetnek, és a széloldalon szélfogók (Windmantel) hagyatnak meg, mert a szelek itt gyakran viharok alakjában lépnek föl, és a védtelen állabokat halomra szokták dönteni.

A keselykőn álló erdőségek leggyakrabban esnek a természet mostohaságainak áldozataul. Legtöbbszörre ezen a talajon látni a letarolt állab helyét kék áfonya által ellepve, úgy hogy a földet sem látni tőle; ezen növény a felújítást igen megnehezíti, a mi (igen helytelenül) itt vetés által 2 lábnyi szélességű és 3—4 hüvelyk mélységig megművelt foltokban történik.

Előjönnek oly területek is, melyek minden ismételt ültetés vagy vetés daczára tökéletesen el vannak lepve áfonya és más hasztalan cserjék által, úgy hogy még csak mint kopláló legelő szolgálhatnak.

Helyenként a felújítás ültetvényezés útján történik, mire nézve a csemeték faiskolákban neveltetnek.

Ezekbe a magot tavaszkor vetjük 3' széles ágyakon 4—5'' távolságra eső barázdákba. Magától értetődik, hogy mindenek előtt a földet jól mélyen felásván minden gatzól megtisztítjuk és gereblyével kiegyengetjük. Vetés után az ágyak fenyő galyakkal takartatnak be, és az egész iskola kerítéssel vétetik körül. A csemetéket 3—4 éves korban tavasszal szokás kiültetni a vagásokba egymástól 3' távolságban.⁷

Az áterdőlést is szokás alkalmazni, annál inkább, miután az itteni gyárak ezen fát szénítésre használják és jól megfizek. Különösen a hátsó-pagonyban igen kívánatos az áterdőlés, és itt évenként 3—400 k. öl fát lehet ezen uton nyerni; az áterdölésekből származó fa az egész iglói erdőterületen 7—800 k. ölet tesz jelenleg.

A városi lakosok számára a tűzifát nagy részt az elő-pagonyban vágjuk, ámbár a hátsó pagony is kénytelen olykor olykor, legalább a városhoz közelebb fekvő részekből földözni segíteni a faszükségletet.

Az ölbe rakott fát az illető erdész kerülőivel a favágóktól átalvevén a vagás bevégeztét a városi tanácsnak be jelenti, és minden ősszel a levágott fát egy e célra kiküldött városi bizottságnak adja át, a mely az átvevést a tanácsnak be jelenti, és ennek folytán a meghatározott polgári füllelményt az egyesek részére kiosztja.

A polgárok kedvezményi árban részesülnek; számukra 1 k. öl fa ára az erdőben 2 ft. 60 kr.

Egy köb öl tűzifának vágatása jelenleg 1 ft. 60 kr.—2 ft. 20 kr.

Az épület- és szerszámfa köbláb szerént adatik el és pedig a polgárok számára 8—15 krajczárjával.

Az iglói erdőterületen igen sok vasércbánya van, külön-éle birtokosok tulajdonát képezvén. Ezek kötelesek minden évben a bánya halomért 5—10 ftot. — és a szükséges tűzifá-

ért minden bánya után 2 ft. 50 krt a városi pénztárba befizetni.

Ezen 2 ft. 50 krnyi díjat különben minden zsellér is fizeti, és azért száraz galyakat vagy vékonyabb száraz tuskót vihet az erdőből tüzelésre haza.

A bányaépületfa ára különböző: az idegen, vagy is az iglói határban nem fekvő bánya fizet köblábanként 15 krt; a határban fekvő és reményben álló vasbánya vagy szabad turzás 8 krt és a nyereségben álló 12 krt.

Jelenleg a faeladás nem a legnagyobb fokon áll, miután néhány szomszéd határon az erdőt nyúzzák és a legszebb 40—45 éves állabokat kaszabolják le tüzfának; különben ezen pusztitással néhány év alatt végére járnak az erdőnek s azután béke lesz, és fakereskedesünkre szebb jövő derül, mert nemlesz már mit letarolni az erdőpusztítóknak.

Igló városának két fűrészmalma van: az egyik közönséges keretű és a hátsó pagonyban fekvő Nagy Hnyilecz helységben, a második Igló városában áll. Ez utóbbi többes kerettel van ellátva; felállítását a mostani polgármester Schertel Vincze úr iparkodásának, joggal mondva, felaldozásának köszönhetni.

E két fűrészmalom évenként 4000 darab ramszt vág föl, m. p. a városban álló 3000 darab 3 ölelet, a hnyileczi pedig 1000 darab $2\frac{1}{2}$ ölelet.

A városban fekvő fűrészmalom kezelését szakértő egyén vezeti, a kijaz erdőbirótól a ramszokat köblábanként veszi át, s minden hó végén róluk a városi tanácsnak számadást terjeszt elő.

A hátsó pagonyban álló fűrészmalmot az erdész kezeli. Ehez a szükséges 1000 darab ramszt maga készítetteti ugyan, de ellenőrzés mellett veszi át, a midőn egyszersmind a köb-tartalom is meghatároztatik. Végre a kész fűrészárukat ismét ellenőrzés mellett adja át neki eladásra egy városi bizottság.

A deszkák és léczek ára hüvelyk után következő:

$\frac{1}{2}$ " vastag 12" széles deszka ára-ölenként	12 kr.
1 " " 14" széles ölenként	27 " "
$\frac{5}{4}$ " " 14 " " "	33 " "
$\frac{6}{4}$ " " 14 " " "	40 " "
$\frac{8}{4}$ " " 14 " " "	54 " "

Az 1" vastag 12" széles deszkák darabonként az iglói határban lévő bányák számára 35 kr. idegeneknek pedig 50 krral adatnak el.

A faveszteség a városi türészmalomnál ramazonként 0,9, a hnyileczinél pedig 2,4 köbláb; utóbbi nagy veszteség megátlására új, két vékonyabb fűrészlappal ellátott keret fog a régi helyébe állíttatni.

Az összes erdőterületnek több mint felét 65—100 éves, $\frac{1}{3}$ részét 30—60 éves, $\frac{2}{10}$ részét pedig 1—30 éves állabok foglalják el.

Az állabok átlagos kora 58 év.

Az összes fatermés évenként 22979 normál öl.

A fanemek elegyaránya következő:

lúczyenyő	85%
jegenyefenyő	10%
erdeifenyő	2%
bükk	2%
vörösfenyő, juhar és szil	1%

Az erdei legelő, miután e vidéken a lakosok rá vannak szorulva, általános használatban van.

Ezért fizet mindenki

1 darab tehén után	1 ft. — kr.
1 darab tinó után	— 50 kr.
1 darab juh után	— 20 kr.

Egy 15 hold földet bíró, polgár kihajthat a legelőre két tehenet és egy tinót vagy 5 juhot, — a zselérek pedig minden házsám után 2 tehenet és egy tinót. Az erdőtalaj helyenkénti eltaposásán, és egy kis nyalakodáson kívül a fiatalosokban

a legeltetés mostanáig tetemes kárt nem okozott, mit szép, felserdült fiatalosok bizonyítanak*).

A halászat bérbe van adva.

Egy haltenyésztő társaság több ezer halat hozatott külföldről és a mesterséges tenyésztés számára egy tavat csináltatott; a tenyésztésnek már most is jó sikere mutatkozik. Alapítója ennek is a főtebb nevezett polgármester úr, ki tevékenységének itt is bizonyosságát szolgáltatta. A vadászatot is társaság béreli, a mely évenként többször nagyobb társas vadászatokat rendez őzekre és medvékre.

Nagy-Hnyilecz 1870 november 1-én.

Helm Gyula
városi erdőész.

Öltetek a volt m. k. pénzügyministernek az államvagyonról tett felterjesztése alkalmából.

Volt pénzügyministerünknek az államjavak kezeléséről, illetőleg Divald Adolf osztálytanácsosnak a kincstári erdők kezelésében tett újabb változásokról közelebbről közre bocsátott jelentéséből meggyőződhetünk mind a kezdetnél történt beható javítások-, mint a kincstári erdők jövedelmének emelkedéséről. Azon megnyugvást merithetjük ezen iratokból, hogy az ezen erdők feletti főfelügyelet jó kezekbe van letéve, s csakis idő kérdése, hogy mind a kezelet még némely helyeken nem pótlott hiányai, mind a birtokviszonyok rendezetlen állapota mindenütt megszüntetessenek, s a kincstári erdők jövedelme évről évre fokozódjék mind addig, míg az államvagyonnak ezen jelentékeny része az állambáztartásban azon helyre emelkedik,

*) A korlátlan legelő a fiatalosokban alig ha nem tesz több kárt, mint Ön azt megengedni látszik; kérdés hogy a felserdült fiatalosok megfelelő zárattal bírnak e egyszersmind.